

ANAOKULU MÜDÜRLERİNİN İKİLİ EĞİTİM UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Songül GİREN¹

Dr. Muhammed ÖZTÜRK²

Özet

Bu araştırmada, anaokulu müdürlerinin okul öncesi eğitim kurumlarındaki ikili eğitim (tam gün-yarım gün) uygulaması hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması tercih edilmiştir. Veri toplama aracı olarak bir adet yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi basamakları takip edilmiştir. Analiz sonucunda altı tema ortaya çıkarılmıştır. Bunlar; ikili eğitim uygulamasının anaokulu müdürleri üzerindeki etkisi, öğretmenler üzerindeki etkisi, aileler üzerindeki etkisi, yardımcı personel üzerindeki etkisi, çocuklar üzerindeki etkisi ve genel değerlendirmedir. Araştırmanın sonucunda; anaokulu müdürleri üzerindeki iş yükünün arttığı, veli profilinde eğitim seviyesi açısından olumsuz bir değişim olduğu, öğrenci aidatlarının düşürülmesi sonucunda okul bütçesinde azalma olduğu, bütçe imkânlarının kısıtlılığı nedeniyle yardımcı personel sayısının azaltıldığı ve bu nedenle okuldaki temizlik işlerinde aksamalar olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan öğretmenlerin mesai saatlerinin kısılmasından memnuniyet duydukları, çalışan annelerin uygulama sonucunda çocuklarını özel okullara göndermek zorunda kaldıkları ve bu nedenle okulların bir kısmında öğrenci sayısının düştüğü, okul aidatlarının düşürülmesi sonucunda okulların bir kısmında da öğrenci sayısının arttığı belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda; çalışan annelerin ikili eğitim uygulaması sonucundaki mağduriyetinin giderilmesi için daha merkezi bölgelerde bulunan okullarda tam gün eğitim seçeneği de sunulması, okullardaki idari personel ve yardımcı personel sayısının artırılması ile ilgili düzenlemeler yapılması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitim politikaları, anaokulu müdürleri, tam günlük eğitim, ikili eğitim.

EXAMINATION OF PRESCHOOL MANAGERS' VIEWS ON HALF DAY EDUCATION IN PRESCHOOLS

Abstract

In this study, it was aimed to examine the opinions of kindergarten principals about the dual education (full day-half day) practice in preschool education institutions. In the study, case study, one of the qualitative research designs, was preferred. One semi-structured interview form was used as data collection tool. Content analysis steps were followed in the analysis of the data. Six themes were revealed as a result of the analysis. These; the effect of dual education application on kindergarten principals, its effect on teachers, effects on families, effects on auxiliary staff, effects on children and general evaluation. As a result of the research; the workload on kindergarten principals has increased, negative change in the parent profile in terms of education level, a reduction in the school budget as a result of the reduction of student fees, the number of auxiliary staff was reduced due to limited budgetary possibilities and therefore there were disruptions in school cleaning. On the other hand, teachers are pleased with the shortening of their working hours, working mothers had to send their children to private schools as a result of the practice, and for this reason, the number of students has decreased in some of the schools. It has been determined that the number of students has increased in some of the schools as a result of the reduction of school fees. As a result of the research; Providing full-time education option in schools located in more central regions in order to eliminate the victimization of working mothers as a result of dual training practice, It may be suggested that regulations be made to increase the number of administrative and auxiliary staff in schools.

Keywords: Early childhood education, early childhood education policy, managers of preschool, dual education.

¹ Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanı, sygiren@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-9557-4546

² Araştırmacı, muhammedozturk@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3218-8899

GİRİŞ

Eğitim, sosyal devlet politikasının fırsat eşitliği sağlayarak tüm bireylere sunması gereken en temel kamu hizmetidir (Yılmaz, 2005, s. 12). Ülkemizde eğitimin ilk basamağını oluşturan okul öncesi eğitim 0-72 aylar arasındaki çocukların bireysel gelişim özelliklerine göre planlanmış, sosyal, duygusal, fiziksel, zihinsel, dil ve öz bakım becerilerini desteklemeye yönelik, uyarıcı materyallerle zenginleştirilmiş eğitim ortamı sunan sistemli ve bilinçli bir eğitim sürecidir. (Arı, 2005, s. 31; Gültekin Akduman, 2010, s. 3). Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuk ile öğretmen arasında gün içerisinde karşılıklı bir alışveriş ve etkileşim olduğu ve bu durumun çocukların öğrenmesini yönlendiren birincil mekanizma olduğu ifade edilmektedir. Gün boyunca gerçekleşen bu etkileşimlerin çocukların eğitici ve sosyal zorluklarla meşgul olmaları için fırsatlar yarattığı, böylece çocukların bilişsel ve duygusal becerilerinde gelişmenin gerçekleştiği belirtmektedir (Guerrero- Rosada ve diğerleri, 2020, s. 2). Okul öncesi eğitimin birey, aile ve toplum açısından bireysel ve toplumsal düzeyde sosyal faydaları vardır (Gobena, 2020, s. 355). Okul öncesi eğitim dönemi ile ilgili yapılan boylamsal araştırmalarda bu dönemde kazanılan davranışların çok büyük bir bölümünün bireyin hayatının ilerleyen zamanlarındaki tutum, davranış, alışkanlık, değer yargısı, inanç gibi kişilik yapısını şekillendirdiği gözlenmiştir (Oktay, 2005, s. 25). Okul öncesi dönemde verilen eğitim çocuklara düzenli beslenme, temizlik, özbakım sevgi-saygı ve çevresindeki diğer bireylerden kabul görme, uygun çevresel olanaklardan yararlanma gibi çok çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Bu eğitimden yararlanan çocuklar gelecekte kendine güvenli, duyu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade eden bireyler olarak sağlıklı iletişim kurabileceklerdir. Karşılaştığı problemlere yaratıcı fikirler sunarak çözüm üreten bireyler olacak ve toplumun beklentilerini karşılamada yüksek potansiyel sergileyeceklerdir (Sezer ve Yoleri, 2012, s. 45). Okul öncesi eğitim bireylerin, çok kültürlü bir toplum inşa etme yeteneğine sahip, sosyal açıdan sorumluluk sahibi, istikrarlı ve uyumlu vatandaşlar olarak yetişmesinin temelini oluşturur. Kültürel çeşitlilik içerisinde hoşgörü, saygı, paylaşım ve işbirliği gibi arzu edilen sosyal ve etik değerlerin erken değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlar. Bu değerler, uzun vadede aile içi ve okul içi şiddeti, suç, farklı ayrımcılık biçimlerini, çocuk istismarını ve ihmalini önemli ölçüde azaltacaktır (Gobena, 2020, s. 355).

Çocukların gelişimsel olarak desteklendiği ve ileriki eğitim kademelerine hazırlandığı okul öncesi eğitim süreci çocukların yaşantılarındaki bireysel yaşam koşullarına bağlı sosyo-kültürel ve ekonomik farklılıkların, yetersizliklerin ve dezavantajların önlenerek hayata akranlarıyla eşit bir başlangıç yapmalarının sağlayıcısı olarak görülmektedir (Arı, 2005, s. 31; Eğitim Reformu Girişimi, 2013, s. 49). Bu konuda UNESCO (2007), yaşamın temelini oluşturan erken çocukluk yıllarının çocukların pozitif deneyimlere sahip olmasını, onların sağlık ve uyarıcı ihtiyacının karşılanmasını, çevresindeki diğer bireylerle bir araya gelerek öğrenme için etkileşime geçmesini sağladığını belirtmektedir. Ayrıca ilkokula geçişte kolaylık ve uyum, okulu tamamlama oranlarında artış, azalan yoksulluk ve sosyal eşitlik okul öncesi eğitim programlarının ortaya çıkardığı sonuçlardandır. Bununla beraber kaliteli okul öncesi eğitim, çocukların okul hayatında başarılı olmasını ve toplum içinde iyi birer vatandaş olmasını sağlamaktadır. Erken çocukluk eğitimi alan bireyler daha çok gelir elde etmekte, daha çok vergi ödeyerek ülke ekonomisine katkıda bulunmakta ve daha az suç işlemektedir (Legal Momentum's Family Initiative, 2005, s. 2; Biber, 2012, s. 28; ERG, 2010, s. 46). Son yıllarda birçok ülkede erken çocukluk eğitimi ile ilgili yapılan araştırmaların sayısındaki artışa paralel olarak, erken çocukluk eğitimi politikalarında yeni hedefler belirlenmiş ve okul öncesi eğitim büyüyen bir öncelik haline gelmiştir (Kaytaç, 2005, s. 4). Kaliteli erken çocukluk eğitime adil erişim; tüm çocuklar için yaşam boyu öğrenmenin temellerini güçlendirme ve ailelerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını desteklemenin bir yolu olarak görülmektedir (Education International, 2010, s. 7; MEB, UNICEF ve AB, 2013, s. 16). Günümüzde artık çocuğun okul öncesi dönemdeki çeşitli eğitsel gereksinimlerinin

karşılanması tek başına ailenin üstesinden gelebileceği bir sorumluluk olmaktan çıkmış, okul öncesi eğitim kurumları konunun ilk ve en önemli muhatabı durumuna gelmiştir (Oktay, 2005, s. 25). Bu yönüyle erken çocukluk programlarının çocuk yetiştirme ilk yıllarında ebeveynlerin ve diğer bakıcıların rollerini tamamladıkları söylenebilir (EI, 2010, s. 11). Ancak okul öncesi eğitim kurumlarında verilecek hizmetler tesadüflere dayalı ve gelişigüzel bir düzende verilemeyecek kadar ciddi olmalı ve bilimsel gerçekliklere dayandırılarak, sistemli bir organizasyon ile yönetilmelidir (Arı, 2005, s. 31).

Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre okul öncesi eğitim kurumlarında verilen eğitim, isteğe bağlı olarak bağımsız anaokullarında, ilkokullar bünyesindeki anasınıflarında ya da ilgili diğer eğitim kurumlarının uygulama sınıflarında yürütülmektedir (Yıldırım, 2008, s. 92). Okul öncesi eğitim kurumlarında verilen bu eğitim tam zamanlı veya yarı zamanlı olarak değişiklik göstermektedir. Okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliğine göre (2004/2562) anaokulu ve uygulama sınıflarının günlük çalışma saatlerine göre düzenlenmiş eğitimlerden tam zamanlı eğitim, bağımsız anaokulları ile uygulama sınıflarında yürütülen aynı çocuk grubunun sabah ve öğleden sonraki zaman dilimlerini kapsayan eğitim şeklini ifade etmektedir. Yarı zamanlı eğitim, okul öncesi eğitim kurumlarında sabah veya öğleden sonra 6 saatlik çalışma süresini kapsayan eğitim şeklini ifade ederken; ikili eğitim ise, okul öncesi eğitim kurumlarındaki her grupta bir öğretmen bulunan günde 6 çalışma saatini aşmamak üzere sabah ve öğleden sonra yapılan eğitim şeklini ifade etmektedir (Erden, 2012, s. 290). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından valilikler aracılığıyla İl Milli Eğitim Müdürlükleri'ne gönderilen yazıyla 26.07.2014 tarih ve 29072 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde ise “Okul öncesi eğitim kurumlarında günde ellişer dakikalık aralıksız 6 etkinlik saati süre ile ikili eğitim yapılır” ifadesi ile anaokulları ve uygulama sınıflarında da anasınıflarında olduğu gibi 2014-2015 yılından itibaren günlük 6 etkinlik saati süreyle ikili (yarı zamanlı) eğitim yapılması duyurulmuştur. Erken çocukluk eğitimi alanında gerçekleştirilen bu yeni yasal düzenlemenin, okulların yürüttüğü eğitim hizmetlerinden ve bunların çıktılarında yararlanan anaokulu yöneticisi, öğretmen, çocuk, veli ve hizmetli personel olmak üzere tüm okul aktörlerini (MEB ve UNICEF, 2015, s. 34) doğrudan etkileyeceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Önemi ve Amacı

Okul öncesi eğitim kurumlarının işleyişiyle ilgili yapılan yasal düzenlemenin, daha çok çocuğun okul öncesi eğitimden yararlanması açısından düşünüldüğünde olumlu, okullarda sunulan eğitim hizmetlerinin niteliği açısından düşünüldüğünde ise olumsuz bazı yönleri vardır. Bu durum; niteliğe dayalı eğitim mi? niceliğe dayalı eğitim mi? sorusunu gündeme getirmektedir. Bununla birlikte, bu düzenleme okul öncesi eğitim hizmetlerinin sunulmasında doğrudan ve dolaylı olarak etkin rol oynayan öğretmen, müdür, idari personel ve yardımcı hizmet sınıfında görevli personel ve okul öncesi eğitim hizmetlerinden yararlanan aileler açısından da yeni sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bütün bu konuların muhatabları tarafından değerlendirilerek literatürdeki bilgiler ışığında tartışılması çok önemlidir. Araştırmanın, bu yasal düzenlemenin uygulanması sonucunda; okulda geçirilen sürenin okulöncesi eğitimin niteliğine etkisi olup olmadığı, bu eğitimden faydalananlar açısından ne gibi sonuçlar doğurabileceği, okul öncesi eğitim hizmetini sunanların bu düzenlemeden nasıl etkilendiği gibi konularda literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmada ilgili yasal düzenleme, uygulamada konunun ilk muhatabları olan anaokulu müdürlerinin görüşleriyle değerlendirilmektedir. Bunun nedeni; anaokulu müdürlerinin, öğretmen, veli, çocuk ve yardımcı personeli olumlu ya da olumsuz yönlerden mutlaka etkileyeceği düşünülen bu düzenlemenin etkilerini bütüncül bir şekilde değerlendirebileceklerinin düşünülmesidir. Araştırma problemi; “Aksaray ili merkezinde

görev yapan anaokulu müdürlerinin ikili eğitim hakkındaki görüşleri belirlenmiştir. Alt problemler ise şu şekildedir:

a) Aksaray ili merkezinde görev yapan anaokulu müdürlerinin ikili eğitim uygulamasının yönetici olarak kendileri, öğretmenler, yardımcı personel, çocuklar ve aileler üzerindeki etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

b) Aksaray ili merkezinde görev yapan anaokulu müdürlerinin ikili eğitim uygulaması hakkındaki genel değerlendirmeleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışmasında, bir ya da birden fazla durum ile ilgili etkenler bütüncül olarak araştırılmaktadır. Ele alınan durumun bu etkenlerden nasıl etkilendiği ya da bu etkenleri nasıl etkilediği üzerine odaklanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 314). “Durum” sözcüğü; öğretmen, öğrenci, yönetici gibi bir bireyi, bir programı, bir grubu, bir topluluğu veya bir politikayı ifade edebilmektedir (Merriam, 1998’den akt. Yıldırım, Bahçekapılı ve Bahçekapılı, 2011, s. 1). Bu çalışmadaki durum, 2014-2015 eğitim öğretim yılı itibari ile anaokullarında yürütülen ikili eğitim uygulamasıdır.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu, ikili eğitim uygulamasını öğretmen veya müdür olarak en az beş yıl deneyimlemiş altı anaokulu müdürü oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcılarının çalıştığı okullardan bazıları şehir merkezinde, sosyoekonomik yönden yüksek gelir düzeyine sahip, ebeveynlerin her ikisinin de çalıştığı düşünülen bölgelerde iken; bazı okullar ise sosyoekonomik durumu daha düşük ailelerin oturduğu bölgelerdeki okullardır. Araştırmanın başlangıcında okul müdürleri ile yapılan ön görüşmelerde sosyoekonomik yönden düşük çevredeki okullarda da çalışan annelerin veya çocuğunu tam günlük eğitime göndermek isteyen ebeveynlerin bulunduğu belirtilmiştir. Araştırmada örnekleme yöntemi olarak kolay ulaşılabilir örnekleme kullanılmıştır. Araştırmacılar bir dönem Aksaray ilinde yaşadıkları için okulların bulunduğu çevrenin özelliklerini bilmektedirler. Ayrıca, müdürlerinin görüşlerine başvurulmuş anaokulları, araştırmacıların daha önce de çeşitli araştırma konularında işbirliği içinde oldukları okullardır. Bu nedenlerle katılımcılar araştırmacılar için kolay ulaşılabilir olma özelliği taşımaktadır. Çalışma grubunda yer alan anaokulu müdürlerine ilişkin demografik özellikler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Anaokulu müdürlerinin demografik özellikleri

Katılımcılar	Mezun Olunan Üniversite	Mesleki Deneyim	K/E
Okul müdürü 1	Süleyman Demirel Üniversitesi	5 yıl	K
Okul müdürü 2	İnönü Üniversitesi	1 yıl	E
Okul müdürü 3	Giresun Üniversitesi	14 yıl	E
Okul müdürü 4	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	9 yıl	K
Okul müdürü 5	Selçuk Üniversitesi	5 yıl	K
Okul müdürü 6	Selçuk Üniversitesi	14 yıl	K

Tablo 1’de araştırmaya katılan müdürlerin, bağımsız anaokulu müdürü olarak mesleki deneyimlerinin 1-14 yıl arasında değiştiği görülmektedir. Müdürlere ikisi erkek, dördü kadındır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada anaokulu müdürleriyle yapılan görüşmelerin amacı, ikili eğitim uygulaması konusundaki görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Bu amaçla bir adet yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Araştırmanın amacına ulaşmada daha etkili bir yöntem olduğu düşünüldüğünden, eğitimle ilgili araştırmalarda çoğunlukla kullanılan görüşme stratejilerinden standartlaştırılmış açık uçlu görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Bu stratejide görüşme yapılan kişilere tam olarak aynı temel sorular sıra ile sorulmakta ve açık uçlu bir format kullanılmaktadır. Araştırmacılar katılımcıların her birinden randevu almıştır. Formların yazılı olarak doldurulması sırasında ihtiyaç duyulabileceği düşünülerek araştırmacı katılımcıların yanında durmuştur. Ancak formların doldurulması sırasında katılımcılar tarafından herhangi bir anlaşılmayan nokta olmamıştır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012, s. 151).

Görüşme formlarında yer alan sorular erken çocukluk eğitimi alanında çalışmaları olan iki uzmanın görüşü alınarak yeniden düzenlenmiştir. Soruların hazırlanmasında alan yazından ve araştırmacıların deneyimlerinden yararlanılmıştır. Form, bir anaokulu müdürüne uygulanarak soruların anlaşılabilirliği sınanmıştır. Bu pilot uygulama neticesinde formdaki sorularda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Görüşme soruları şu şekildedir:

1. İkili eğitim uygulaması okul müdürü olarak sizi nasıl etkiledi?
2. İkili eğitim uygulaması, okulunuzdaki öğretmenlerin performansları, tutumları, memnuniyet düzeyleri vb. göz önünde bulundurulduğunda ne gibi değişikliklere neden oldu?
3. İkili eğitim uygulaması, okulunuzdaki yardımcı personel açısından ne gibi değişiklikler yarattı?
4. İkili eğitim uygulamasının sizin gözlemlerinize göre aileler üzerindeki etkisi nasıl oldu?
5. İkili eğitim uygulaması, okulunuzdaki çocuk sayısı açısından ne gibi değişiklikler yarattı?
6. Okul öncesi eğitimin niteliği açısından değerlendirdiğinizde, çocuklar açısından hangi uygulamanın daha avantajlı olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?

Verilerin Çözümlemesi

Görüşme formlarından elde edilen verilerin çözümlemesinde nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizinden yararlanılmıştır (Creswell, 2013, s.194). İçerik analizi en genel tanımıyla, “nicel ya da nitel verilerin belirli temalar, sınıflamalar çerçevesinde sistematik olarak kodlanması” olarak ifade edilebilir (Cohen ve diğerleri, 2007; Fraenkel ve diğerleri, 2007’den akt: Dinçer, 2018). İlk olarak araştırma soruları temel alınarak verilerin analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Ardından araştırmacılar tüm formları okumuş ve katılımcıların genel fikirleri ile ilgili bir izlenim elde edilmiştir. İkinci aşamada, görüşme formları daha önceden oluşturulan çerçeveye göre okunarak belirli temalar altında toplanan kodlamalar yapılmıştır. Katılımcıların cevaplarında yer alan bu temalara ait özelliklerin tekrarlanma sıklıklarına yer verilmiştir. Creswell (2007) nitel araştırmalarda tema ve kodların farklı araştırmacılar tarafından desteklenmesinin yapılan araştırmanın güçlenmesinin sağlanmasında önemli olduğunu vurgulamıştır. Güvenirlik ve iç geçerliğin sağlanması için görüşmelerden elde edilen cevaplar, doktorasını 1’i çocuk gelişimi 2’si okul öncesi eğitimi alanında tamamlamış üç farklı araştırmacı tarafından bağımsız olarak kodlanmıştır. Alan yazında Miles ve Huberman modelinde içsel tutarlılık olarak isimlendirilen ve kodlayıcılar arasındaki görüş birliğini ifade eden benzerlik: $\Delta = C \div (C + \partial) \times 100$ formülü ile hesaplanabilir. Formülde, Δ : Güvenirlik katsayısını, C : Üzerinde görüş birliği sağlanan konu/terim sayısını, ∂ : Üzerinde görüş birliği bulunmayan konu/terim sayısını ifade etmektedir (Baltacı, 2017: 8). Miles ve Huberman (1994) ve Patton (2002)’e göre içsel tutarlılığı veren kodlama denetimine göre kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az % 80 düzeyinde olması durumunda değerlendiriciler arası güvenirliliğin sağlanmış olacağı belirtilmektedir (akt: Baltacı, 2017, s. 8). Bu araştırmada da kodlayıcılar arasındaki güvenirlilik .80 olarak hesaplanmıştır. Nitel

araştırmada görüşülen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir şekilde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 257). Bu nedenle araştırmada katılımcıların görüşlerinin sıklıkla doğrudan alıntılarla desteklenmesi yoluna gidilerek geçerlilik artırılmıştır. Bu alıntılarda katılımcılar OM.1, OM.2 şeklinde kodlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde anaokulu müdürlerinin ikili eğitim konusundaki görüşlerinden elde edilen verilere ilişkin çeşitli temalar, kodlar, görüşler ve frekans değerleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Anaokulu müdürlerinin ikili eğitim konusundaki görüşlerine ilişkin temalar, kategoriler, kodlar ve frekans değerleri

Temalar	Kategoriler	Kodlar	f
Bağımsız anaokulu müdürleri üzerindeki etkiler	Uygulamadaki güçlükler	İş yükünün artması, işlerin zorlaşması	2
	Zaman	Mesai saatlerinin artması	4
	Kullanımı Sorunları	Veli profili olumsuz yönde değişti bu da idari işlerin biraz daha zor işlemesine neden oldu.	4
	Veli profili	Aidatlar	6
Öğretmenler üzerindeki etkiler	Bütçe ile ilgili sorunlar	Mesai saatlerindeki azalma memnuniyet açısından iyi oldu.	6
	Mesai	Öğretmen performanslarını olumlu yönde etkiledi. Performanslarında biraz düşme oldu çünkü zamanın kısıtlı olması planlarını uygulamaları açısından sıkıntı oluşturdu.	2
	Performans	Çocukların daha çok eğitim seviyesi düşük ve ilgisiz ailelerden geliyor olması yıllardır anaokullarında ilgili velilerle çalışan öğretmenlerimizi zorladı, daha disiplinli eğitim yoluna gittiler.	1
	Öz bakım	Önceden çocukların öz bakımlarıyla fazla ilgilenmeyen öğretmenler eleman eksikliğinden dolayı çocukların öz bakımlarına daha fazla zaman ayırdı.	1
Yardımcı personel üzerindeki etkiler	Aidat	Okullarda aidatlar azaldığı için yardımcı personel sayısı azaldı	6
	Hizmet kalitesi	Hizmet kalitesinde düşüşe neden oldu	6
	İş yükü	Mevcut yardımcı personelin iş yükü daha da arttı	5
	Birebir ilgi	Çocuklarla birebir ilgilenme sona erdi	5
Aileler üzerindeki etkiler	Çalışan anneler	Çalışan kesim için sıkıntı oluşturdu.	6
	Ev hanımları	Çalışan anneler çocuklarını özel okullara yazdırmak zorunda kaldılar	5
		Ev hanımları için bir sıkıntı yaratmadı	2
		Öğleden sonra gönderen ev hanımları kendilerine zaman ayırdılar	2
Çocuklar üzerindeki etkiler	Çocuk sayısı	Öğrenci sayılarında fazla bir değişiklik olmadı. Okulun bulunduğu çevre itibarıyla kapasitesi zaten belliydi.	2
		Daha fazla çocuğun okulun imkânlarından faydalanması açısından olumlu etkiledi	2
		Öğrenci sayısı çok azaldı	2
Genel Değerlendirme	Beslenme	Düzenli beslenme alışkanlığı açısından tam zamanlı eğitim daha avantajlı görünmektedir	1

	Tam zamanlı eğitim uygulamasında yemek saatlerinde çok zaman kaybı yaşanıyor	1
Bütçe	Tam zamanlı eğitimlerde belirli bir bütçe olduğu için materyal sıkıntısı giderilebilmektedir	1
Temizlik	Yarı zamanlı eğitimin en büyük sıkıntısı temizlik ve sınıfların havalandırılması gibi durumların yapılamaması olmuştur.	
Performans	Öğretmenin performansı yüksek olursa tam zamanlı da olsa yarı zamanlı da olsa çocukların kazanımlarının da yüksek olacağını düşünüyorum	
İyileştirme	Yarı zamanlı eğitim uygulamasının daha sağlıklı yürütülmesi için iyileştirilmeye ihtiyacı olduğunu düşünüyorum	

Tablo 2’de görüldüğü gibi bağımsız anaokulu müdürlerinin görüşleri doğrultusunda altı tema ortaya çıkmıştır. Bu temalar, katılımcıların görüşlerinden alıntılar yapılarak aşağıda açıklanmıştır.

Anaokulu Müdürleri Üzerindeki Etkiler

İkili eğitim uygulamasının anaokulu müdürlerini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Anaokulu müdürlerinin tamamı, aidatların düşürülmesinin okul bütçesini olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Bununla beraber, müdürlerin çoğu (4/6) mesai saatlerinin artması nedeniyle kendilerine daha az zaman ayırmak durumunda olduğunu ve veli profilinin olumsuz yönde değişmesi ile idari işlerin yürütülmesinde zorlandıklarını ifade etmiştir. O.M.4 bu konudaki düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: “*Genel olarak veli profili olumsuz yönde değişti bu durum da idari işlerin biraz daha zor işlemesine neden oldu. Ayrıca ikili eğitim sonucunda iş yükü arttı ve idareci olarak kendimize ayırabileceğimiz zaman kısaldı.*” O.M.6.’nın öğrenci profilinin değişmesine ilişkin görüşleri ise şu şekildedir: “*Öncelikle aidatların düşürülmesi okulun maddi kayıplarına neden oldu. Okulun çalışan kesimin çocuklarından çok o mahallenin çocuklarına hitap eder duruma gelmesine neden oldu. Bu ise daha ilgili, daha katılan veliden; daha çok kardeşli ve ilgisiz ailelerin çocuklarının gelmesine neden oldu.*”

Öğretmenler Üzerindeki Etkiler

Okul müdürlerinin tamamının öğretmenlerin mesai saatlerinin azalmasına paralel olarak kendilerine ve ailelerine daha fazla zaman ayırabildikleri için memnun olduklarını ifade ettikleri görülmektedir. Anaokulu müdürlerinden bazıları (2/6) bu durumun öğretmenlerin performansı üzerinde olumlu etki yarattığını belirtmiştir. O.M.2’nin bu konudaki görüşleri şu şekildedir: “*Öğretmen performanslarını olumlu yönde etkiledi. Öğretmenler okulun dışında kendilerine ve ailelerine daha fazla zaman ayırdılar. Yarı zamanlı eğitim olması açısından sınıftaki tutum ve çalışmaları olumlu yönde etkilendi.*” Bazıları (2/6) ise; veli profilinin daha çok eğitim seviyesi düşük ve ilgisiz aileler yönünde değişmesinin yıllardır ilgili aileler ile çalışmaya alışan öğretmenleri zorladığını, bu nedenle öğretmenlerin daha disiplinli bir eğitim verme yoluna gittiklerini ifade etmiştir. O.M.3’ün bu konudaki görüşleri şu şekildedir: “*Mesai saatlerindeki azalma memnuniyet açısından iyi oldu ama süreç içerisinde evden gelen kahvaltı ve ilgisiz aile çocukları öğretmenin memnuniyetinde ve performansında düşüşe neden oldu. Önceden çocukların öz bakımlarıyla fazla ilgilenmeyen öğretmenler yardımcı personel eksikliğinden dolayı çocukların öz bakımlarına daha fazla zaman ayırmak durumunda kaldı.*”

Yardımcı Personel Üzerindeki Etkiler

İkili eğitim uygulamasının anaokulunda görev yapan yardımcı personel üzerinde olumsuz etkiler yarattığı konusunda araştırmaya katılan anaokulu müdürlerinin tamamı

hemfikiridir. Aidatların azalması yardımcı personel sayısını ciddi şekilde düşürmüş, bu durum hizmet kalitesinin düşmesine neden olmuştur. Anaokulu müdürleri hizmet kalitesindeki bu duruma ilişkin yaşantılarını şu şekilde ifade etmiştir. O.M.4: *“Aidatlar düşünce personel azaltılmak zorunda kaldı, dolayısıyla yardımcı personelin iş yükü oldukça arttı. Çocuklarla birebir ilgilenme olayı sona erdi”* O.M.3: *“Yardımcı personel sayımızı 5’den 1’e düşürdük. Temizlik işleri için yardımcı personel ve kadrolu hizmetliler ile idare edildi”*.

Aileler Üzerindeki Etkiler

Araştırmaya katılan tüm anaokulu müdürleri çalışan annelerin ikili eğitim uygulamasından olumsuz etkilendiklerini belirtmiştir. O.M.5’in bu konudaki açıklaması şu şekildedir: *“Çalışan aileler için çok kötü oldu, tam zamanlı eğitim veren özel okullara yöneldiler. Hem maddi hem de eğitim açısından özel okullara gönderen veliler yıprandılar. Çünkü üniversite mezunu bu işin mutfağından gelen öğretmenler devlet okullarında iken atanamamış alan dışı kişilerin özel okullarda olması sıkıntı yarattı.”* Kendileri de bir kadın olan bazı okul müdürleri (2/6) ise, aidatların azalması ile çalışmayan annelerin düzenlemeye ilişkin memnuniyetlerini belirtmiştir. O.M. 3 ve O.M. 5 bu konudaki gözlemlerini şu şekilde aktarmıştır: O.M. 3: *“Çocuklarını öğlenci grubuna veren ev hanımları ayrıca çok mutlu oldular. Günlere ve ev gezmelerine çocukları olmadan katılma imkanı buldular”*. O.M. 5: *“Çalışmayan aileler için olumlu oldu, bir de çocuğunu öğleden sonra gönderiyorsa çalışmayan veli için tabiri caizse tadından yenmez bir hal aldığını söyleyebilirim”*.

Çocuklar Üzerindeki Etkiler

Bağımsız anaokulu müdürlerinin okula gelen çocuk sayısına ilişkin yaşantılarının farklı olduğu dikkat çekmektedir. Öyle ki anaokulu müdürlerinin bir kısmı (2/6) daha fazla çocuğa eğitim verildiğini, bir kısmı (2/6) çocuk sayısında herhangi bir değişiklik yaşanmadığını, diğer bir kısmı ise (2/6) çocuk sayısında oldukça azalma olduğunu belirtmiştir. Çocuk sayısında bir değişiklik yaşanmadığını belirten O.M.1 ve O.M.4 ’ün ifadeleri şu şekildedir O.M.1: *“Çocuk sayılarında fazla bir değişiklik olmadı. Okulun bulunduğu çevre itibariyle kapasitesi zaten belliydi”*. O.M.4: *“Çocuk sayılarında çok fazla bir değişiklik olmadı okulun kapasitesi sınırlı olduğu için daha önceden de doluyordu şimdi de aynı.”* Çocuk sayısında artış olduğunu belirten O.M.3’ün ifadeleri şu şekildedir: *“Öğlenci şubeler açıldığı için çocuk sayısında artış yaşandı”*. O.M.6 ise çocuk sayısındaki azalmayı şöyle ifade etmiştir: *“Azalma yaşandı, 135 öğrenciden şu anda 90 öğrenciye düştü ki bu sayının yüzde sekseni okulun bulunduğu mahallenin çocukları”*.

Genel Değerlendirme

Bir anaokulu müdürü, tam zamanlı eğitim uygulamasında okul bütçesi yeterli olduğu için materyal ihtiyacının karşılanabildiğini ve bu uygulama ile çocuklara düzenli beslenme alışkanlığı kazandırılabilirdiğini vurgulamıştır. Bunun yanında, bir okul müdürü ise; tam zamanlı eğitim uygulamasında zaman kayıpları olduğuna dikkat çekerek, özellikle yemek saatlerinin uzun sürmesi ile eğitim zamanından kayıplar yaşandığını ifade etmiştir. Ancak bu yaş grubu çocukların sağlıklı gelişimleri için beslenmenin önemi yadsınamaz. Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleri dikkate alındığında beslenme zamanının aceleye getirilmesi ya da beslenme için ayrılan sürenin zaman kaybı olarak düşünülmesi doğru bir yaklaşım olarak kabul edilemez. Bedensel ve ruhsal yönden sağlıklı bireyler yetiştirmek okul öncesi eğitimin temel amaçlarından. Bu nedenle beslenme zamanı da okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimin bir parçası olarak görülmeli ve yeterli zaman ayrılmalıdır. İkili eğitim uygulamasında giderilebilecek aksaklıkların olduğunu belirten iki müdür; ikili eğitimin en önemli sıkıntısının temizlik ve sınıfların havalandırılması için yeterli sayıda yardımcı personel çalıştıramamak olduğunu belirtmiştir. Daha önceden velilerin tam günlük eğitim için daha

yüksek aidat ödemeleri ve yeni durumda aidat gelirlerinin düşmesiyle okul bütçesinin büyük oranda küçüldüğü bilinmektedir. Bu durum, özellikle çocuk sayısının arttığı okullarda temizlik hizmetlerinin ciddi oranda yetersiz hale gelmesine neden olmuştur. Son olarak bir müdür ise; yaptığı genel değerlendirmede eğitimin ikili olmasının fark etmediğini, çocukların okul öncesi eğitimden yüksek kazanç sağlamalarında asıl önemli olanın öğretmenin gösterdiği performans olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenin, eğitim sisteminin hedeflerine ulaşmasındaki en önemli öge olduğu herkesçe kabul edilen bir gerçektir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta, anaokulu müdürleri tarafından dile getirilen ikili eğitim uygulamasının eksik veya yetersiz yönlerinin öğretmenin performansı ile giderilebileceğinin düşünülmemesidir.

TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Anaokulu müdürlerinin okul bütçesinin azalması, satın alma ve yardımcı personel çalıştırma işlerinin aksamaması, iş yükünün ve mesai saatlerinin artması nedenleriyle uygulamadan olumsuz yönde etkilendikleri saptanmıştır. Yardımcı personel çalıştırma imkânının kısıtlı olmasına bağlı olarak mevcut yardımcı personelin iş yükünün arttığı ve temizlik hizmetinin kalitesinde düşüş yaşandığı belirlenmiştir. Büte ve Balcı (2010, s. 494) çalışmalarında anaokulu müdürlerinin benzer şekilde asgari ücret ödeme ve sigorta yaptırılması gibi zorunlulukları içeren yardımcı personel çalıştırma ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çektiklerini saptamıştır. İkili eğitim uygulaması ile aidatların daha da düşürüldüğü göz önünde bulundurulduğunda, şu anda okul yöneticiliği yapan eğitimcilerin geçmişe göre çok daha fazla zorlandıkları söylenebilir.

Anaokulu müdürlerinin görüşleri doğrultusunda öğretmenlerin ise; mesai saatlerinin azalmasından memnuniyet duydukları ancak, veli profilinin değişmesi nedeniyle zorluklar yaşadıkları görülmüştür. Özen (2012, s. 254), okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin görevlerini; okul öncesi dönemdeki çocuğun sosyal, duygusal, fiziksel, zihinsel, psikomotor ve öz bakım alanlarında çok yönlü gelişimine uygun eğitim ortamı hazırlama, okulda, evde ve diğer ortamlarda bu gelişimin sürdürülmesi için gerekli takipleri yapma ve destekleyici etkinliklerde bulunma şeklinde sıralamaktadır. Öğretmenin bu süreçte en önemli destekleyicisi ailelerdir. Öğretmen- aile işbirliği nitelikli bir okul öncesi eğitimin vazgeçilmez unsurlarındandır. İlgisiz aileler, öğretmenlerin ve okul müdürlerinin performansını olumsuz yönde etkilemektedir. Tok (2002, s. 38) benzer şekilde araştırmasında öğretmenlerin velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemelerini önemli bir sorun olarak algıladıklarını belirtmiştir. Yine okul müdürleri tarafından öğretmenlerin yardımcı personel eksikliğine bağlı olarak da çeşitli zorluklar yaşadıkları da ifade edilmiştir.

Anaokulu müdürlerinin ikili eğitim uygulamasının aileler üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, tüm anaokulu müdürleri özellikle çalışan annelerin bu uygulamadan olumsuz etkilendiklerini belirtmiştir. Okul öncesi eğitim kurumlarının her çocuk için gelişiminin desteklediği ve sonraki eğitim kademeleri için temel oluşturacak beceri ve davranışların kazandırıldığı bir eğitim ortamı sunma zorunluluğunun yanı sıra; çalışan ebeveynlerin gün içerisindeki sorumluluklarını üstlenici, güvenli ve rahat bir ortam sunma görevi de vardır (Kartal, 2008'den aktaran Gülaçtı, 2012, s. 3; Arı, 2005, s. 31). İkili eğitim uygulaması çalışan kesimi, çocuklarını özel anaokullarına göndermek durumunda bırakmıştır. Aksaray'da özel anaokullarının aylık ücreti büyük şehirlerle karşılaştırıldığında orta ve üst gelir düzeyindeki aileler için çok yüklü değildir. Ancak, öğretmenlerin öğrenim durumunun devlet okullarında çalışan öğretmenlere göre daha düşük olduğu ve daha deneyimsiz oldukları bilinmektedir. Kısacası çalışmak zorunda olan ebeveynler, çocuklarını daha niteliksiz okullara göndermek zorunda kalmıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarının ortaya çıkışında çalışan annelerin çocuklarının bakım ihtiyaçlarının karşılanması temel faktör olsa da günümüzde okul öncesi eğitim kurumlarının üstlendiği temel misyon bu yaş grubu çocukların gelişiminin ve eğitiminin desteklenmesidir. Öğretmenin öğrenim durumu, deneyimi vb. özellikleri ile

çocukların kazanımları arasında bir bağ bulunmaktadır (Doherty- Derkowski, 1995'ten aktaran Ertürk, 2013, i s. 6). Micozkadıoğlu ve Kazak Berument (2011, s. 135) de bu ifadeyi desteklemektedir. Araştırmacılar, 101 okul öncesi dönem çocuğunu ilkokula başladıkları ilk yılda takip etmiştir. Araştırma sonucunda, çocukların akademik becerilerinin öğretmenin eğitim düzeyi arasında ilişki olduğunu saptanmıştır.

Anaokulu müdürlerinin görüşlerinden hareketle, ikili eğitim uygulaması sonrasında öğrenci sayılarında düzenli bir artış ya da azalma olduğu kesin bir şekilde söylenememektedir. Anaokulu müdürlerinin görüşlerine göre öğrenci sayıları farklılık göstermektedir. Bu bulguya neden olarak okulların farklı çevrelerde bulunmaları gösterilebilir. Çocuk sayısında azalma olan okulların bulunduğu çevrede çalışan anne yoğunluğu fazla olabilir. Tam günlük eğitim uygulamasından vazgeçilmesi sonucunda çalışan anneler, anaokulları yerine özel okulları tercih etmek durumunda kalmış olabilir ya da aidatların düşürülmesine rağmen bazı bölgelerde okul öncesi eğitimin önemi ve gerekliliği bazı ebeveynler tarafından yeterince anlaşılmadığı için çocuğunu okula gönderemeyen aileler olabilir. Anne Çocuk Eğitim Vakfı tarafından gerçekleştirilen görüşmelerde alınan aidatların aileleri olumsuz etkilediği ile ilgili bulgulara rastlanmıştır (ERG, 2013, s. 36). Yaşı, cinsiyeti, etnik kimliği vb. ne olursa olsun her çocuğun temel hakkı, kaliteli eğitime eşit kabul yoluyla potansiyelini tamamen geliştirmektir. Düşük gelir seviyesine sahip aileler gibi dezavantajlı gruplarda yer alan çocuklar için de erken çocukluk eğitimi ilkokula başlamadan önce eşitliği sağlayıcı faktör olarak özellikle yararlıdır (EI, 2010, s. 7).

Araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; tam zamanlı eğitim uygulamasında çocuklara sağlıklı, dengeli ve düzenli beslenme alışkanlığı kazandırma ve okul bütçesinin yardımcı personel giderleri ve okulun diğer ihtiyaçları açısından yeterli olması gibi olumlu faktörlerin yer aldığı saptanmıştır. İkili eğitim uygulamasının ise iyileştirilmeye ihtiyacı olduğu belirlenmiştir. Literatürde tam gün eğitim ile ikili eğitim yapan kuruma devam etmenin karşılaştırıldığı araştırmalara rastlanmaktadır. Atteberry, Bassok ve Won (2018) okul öncesi eğitim kurumlarında tam günlük eğitim almanın çocukların daha uzun süre yüksek kaliteli öğrenme fırsatlarına sahip olmasını sağladığını ve iş programları ile yarım günlük okul öncesi eğitim kurumlarının programları uyuşmayan ailelerin de ilgisini çekeceğini belirtmektedir. Fusaro (1997, s. 269) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, tam gün eğitim yapan kurumdaki çocukların ikili eğitim yapan kurumdaki çocuklara göre yüksek akademik performans gösterdiği bulunmuştur. Nowak, Nichols ve Coutts (2009, s. 41) da çalışmalarında benzer şekilde tam gün eğitim yapan anaokulundaki çocukların yarım gün eğitim yapan anaokulundaki çocuklara kıyasla üçüncü sınıfta yapılan matematik ve dil testlerinde daha yüksek puanlar aldıklarını saptamıştır. Howes (1988, s. 53) ve Marcon (1999, s. 358) ise tam gün eğitim ve ikili eğitim yapan kurum deneyimi ile okul başarısı arasında bir ilişki bulamamıştır. Clark, (2001), tam gün ve yarım gün eğitim yapan kurumların program, öğretmen ve aile tutumları ile akademik başarı, sosyal-davranışsal etkiler yönüyle incelendiği araştırmaları derlemiştir. Clark (2001) bu çalışmasında, tam günlük eğitim veren anaokullarındaki çocukların standart testlerle yapılan değerlendirmesinde pozitif akademik sonuçlar elde edildiğini; sosyal-davranışsal açıdan 14 farklı alandaki sınıf davranışları değerlendirilen çocukların ise 9 alanda tam gün eğitim alanlar yönünde anlamlı farklılaştığını, bu farklılaşmanın tam günlük eğitim yapan anaokullarında çocuklar arasında çok daha fazla etkileşim olmasından kaynaklandığını belirtmektedir. Literatürde, okul öncesi kurumdaki eğitim zamanının etkileri ile ilgili çelişkili bilgiler bulunmakla beraber, çocuğun kazanımlarını etkileyen en önemli faktörün kurum kalitesi olduğu araştırmalarda vurgulanmıştır (Micozkadıoğlu ve Kazak Berument, 2011, s. 135). Dolayısıyla yeni yasal düzenlemeler planlanırken, çocukların yüksek yararının gözetilmesi, beslenme ve temizlik hizmetlerinin sağlıklı yürütülmesi, personel niteliğinin geliştirilmesi, kurumun fiziksel

koşullarının iyileştirilmesi gibi kurum kalitesinin iyileştirilmesine yönelik temel bileşenler göz önünde bulundurulmalıdır.

Anaokulu müdürlerinin ikili eğitim konusundaki görüşlerinin incelendiği bu araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir: ikili eğitim uygulamasının çocuklar üzerindeki etkilerini, öğretmenlerin veya ailelerin görüşleriyle değerlendiren yeni çalışmalar yapılabilir. Bu araştırmanın bulgularının katılımcıların cinsiyetine ve okulların bulunduğu bölgeye göre yorumlanmamış olması, araştırmanın sınırlılıkları olarak ifade edilebilir. Okul müdürlerinin görüşleri doğrultusunda yapılacak yeni çalışmalarda özellikle bu noktalar incelenebilir. Çalışan annelerin düzenleme sonucundaki mağduriyetinin giderilmesi için daha merkezi bölgelerde bulunan okullarda tam gün eğitim seçeneği de sunulabilir. Okuldaki temizlik ve diğer işlerin daha uygun şekilde yürütülebilmesi için yardımcı personel sayısının artırılması ve okul müdürlerinin iş yükünün azaltılması için öğrenci sayısının yüksek olduğu okullarda müdür yardımcısı kadrolarının artırılması gibi düzenlemeler yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Arı, M. (2005), *Türkiye’de erken çocukluk eğitimi ve kalitenin önemi. Müzeyyen Sevinç (Ed.),* Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar-I içinde (s.31-35). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Atteberry, A., Bassok, D., Wong, V. C. (2018), Working Paper: The Effects of Full-day Pre-kindergarten: Experimental Evidence of Impacts on Children’s School Readiness. Charlottesville, VA: EdPolicyWorks University of Virginia.
- Baltacı, A. (2017), Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED), 3 (1), 1-15.
- Biber, K. (2012), *Okul öncesi eğitimin tanımı, kapsamı, önemi ve temel ilkeleri.* Fikret Gülaçtı ve, Songül Tümkaya (Ed.), Erken Çocukluk Eğitimi (2. Baskı) içinde (s. 25-67). Ankara: Pegem Akademi.
- Büte, M., Balcı, A. (2010), Bağımsız anaokulu yöneticilerinin bakış açısından okul yönetimi süreçlerinin işleyişi ve sorunlar. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 16(4), 485-509.
- Büyükköztürk, Ş., Kılıç Ç., Akgün, E., Özcan E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2012), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Ankara: Pegem Akademi.
- Clark, P. (2001), *Recent research on all-day kindergarten.* ERIC Digest, Champaign, IL: ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education,. Children's Research Center, University of Illinois.
- Creswell, J. (2007), *Qualitative Inquiry And Research Design: Choosing Among Five Approaches.* 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J. (2013), *Nitel, Nitel ve Karma Yöntem Yaklaşımları, Araştırma Deseni, Çeviri Ed., Selçuk Beşir Demir,* Ankara: Eğiten Kitap.
- Dinçer, S. (2018), Content Analysis in for Educational Science Research: Meta-Analysis, Meta-Synthesis, and Descriptive Content Analysis Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 7(1), 176-190.
- Doherty-Derkowski, G. (1995), *Quality Matters: Excellence in Early Childhood Programs.* New York: Addison-Wesley Publishers Limited.
- Education International, (2010), Early childhood education: a global scenario. Brussels. http://download.ei-ie.org/Docs/WebDepot/ECE_A_global_scenario_EN.PDF adresinden 15.12.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Eğitim Reformu Girişimi (2010), *Eğitim izleme raporu 2010.* İstanbul: Eğitim Reformu Girişimi.
- Eğitim Reformu Girişimi (2013), *Erken çocukluk eğitimi ve 4+4+4 düzenlemesi.* AÇEV Politika Raporu.
- Erden, Ş. (2012), *Okul öncesi eğitim kurumları ve çeşitleri.* Fikret Gülaçtı ve Songül Tümkaya (Ed.), Erken Çocukluk Eğitimi (2. Baskı) içinde (s.290-306). Ankara: Pegem Akademi.
- Ertürk, G. (2013), Öğretmen Çocuk Etkileşimin Niteliği ile Çocukların Öz Düzenleme Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Gobena, G. A. (2020), Factors influencing participation in early childhood education: Its implication to quality education. International Online Journal of Education and Teaching (IOJET), 7 (1). 355-371.
- Guerrero-Rosadaa, P., Weiland, C., McCormickb, M., Hsuehb, J., Sachsc, J., Snowd, C., Maierb, M. (2021), Quarterly null relations between CLASS scores and gains in children’s language, math, and executive function skills: A replication and extension study. Early Childhood Research Quarterly, 54, 1–12.

- Gülaçtı, F. (2012), *Türkiye’de ve dünya’da erken çocukluk ve okul öncesi eğitimi. Fikret Gülaçtı ve Songül Tümkaya (Ed.)*, Erken Çocukluk Eğitimi (2. Baskı) içinde (s: 2-19) Ankara: Pegem Akademi.
- Gültekin Akduman, G. (2010), *Okul öncesi eğitimin tanımı ve önemi. Gülden Uyanık Balat (Ed.)*, Okul Öncesi Eğitime Giriş içinde (s.2-13). Ankara: Pegem Akademi.
- Howes, C. (1988), Relations between early childcare and schooling. *Developmental Psychology*, 24, 53-57.
- Kartal, H. (2008), *Geçmişten Günümüze Erken Çocukluk Eğitimi Uygulamaları*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Kaytaz, M. (2005), *A Cost Benefit Analysis of Preschool Education in Turkey*. İstanbul: Mother Child Education Foundation.
- Legal Momentum’s Family Initiative (LMFI) (2005), *Early childhood education for all: a wise investment recommendations arising from the economic impacts of child care and early education: financing solutions for the future*. NewYork, USA.
- Marcon, R. (1999), Different impact of preschool models on the development and early learning of inner-city children: a three-cohort study. *Developmental Psychology*, 35, 358-375.
- Merriam, S. (1998), *Qualitative Research and Case Study Applications in Education* (second edition). San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Micozkadıoğlu, İ., Kazak Berument, S. (2011), Okul öncesi kurum kalitesinin ilköğretim birinci sınıf çocuklarının sosyal yeterliği ve akademik başarısına etkisi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 33,123-140.
- Miles, M., Huberman, M. (1994), *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Milli Eğitim Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (2003), *Çocuk Dostu Okul Kılavuzu*. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (2015), *Okul Öncesi Eğitim Kurumları Standartları Kılavuz Kitabı: Yöneticiler, Öğretmenler, Maarif Müfettişleri Ve Uzmanlar İçin Kavramsal Temeller Ve Uygulama*. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu ve Avrupa Birliği (2013), *Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Kuruluşları, Kamu Kuruluşları Ve İşveren Kuruluşları İçin Toplum Temelli Erken Çocukluk Hizmetleri Sunumu Kılavuzu*. Ankara.
- Nowak, J. N., Joe D., Coutts, D. (2009), *The impact of full-day vs. half-day kindergarten on student achievement of low socioeconomic status minority students*, *Scholarlypartnerships*, 4(1), 34-47.
- Oktay, A. (2005), 21. *Yüzyıla girerken dünyada yaşanan değişimler ve erken çocukluk eğitimi*. Müzeyyen Sevinç (Ed.), *Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar- I* içinde (s.18-30). İstanbul: Morpa Kültür.
- Özen, Y. (2012), *Genel olarak okul öncesi öğretmen yeterlilikleri. Fikret Gülaçtı ve Songül Tümkaya (Ed.)*, Erken Çocukluk Eğitimi (2. Baskı) içinde (s.252-285). Ankara: Pegem Akademi.
- Sezer, T., Yoleri, S. (2012), *Okul öncesi çocuğunun temel özellikleri ve gereksinimleri. Gülden Uyanık Balat (Ed.)* Okul Öncesi Eğitime Giriş içinde (s.42-76). Ankara: Pegem Akademi.
- Tok, E. (2002), Okul öncesi eğitim kurumlarında yönetim sorunları (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- United Nations International Children's Emergency Fund (2007). *Education for all global monitoring report*. Strong foundations. Paris, France.
- Yıldırım, A. Şimşek, H. (2005), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, C. (2008), Avrupa birliği ülkelerinde ve Türkiye’de okulöncesi eğitim. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7(25), 91-110.
- Yıldırım, G., Bahçekapılı, E., Bahçekapılı, T. (2011). Eğitimde nitel araştırma yöntemleri. Durum çalışması. <https://beofly.wikispaces.com/file/view/case+study+notlari.docx> adresinden 22.03.2016 tarihinde erişilmiştir.
- Yılmaz, N. (2005). *Türkiye’de okul öncesi eğitimi. Müzeyyen Sevinç (Ed.)*, Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar- I içinde (s.12-17). İstanbul: Morpa Kültür.

EXTENDED SUMMARY

According to the National Education Basic Law, the education given in pre-school education institutions is carried out optionally in independent kindergartens, kindergartens within primary schools or in practice classes of other educational institutions (Yıldırım, 2008, s. 92). Early childhood education given in pre-school education institutions varies as full time or part time. Part-time study includes 6 hours of studying time in the morning or afternoon in preschool institutions on the other hand Dual education,, refers to the form of education in pre-school education institutions, with a teacher in each group, not to exceed 6 working hours a day. In this study, it was aimed to examine the opinions of kindergarten principals about the dual education (full day-half day) practice in preschool education institutions. In the study, case study, one of the qualitative research designs, was preferred. In the case study, factors related to one or more situations are investigated in a holistic manner. The focus is on how the situation under consideration is affected by these factors or how it affects these factors (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 314). The situation in this study is the dual education practice carried out in kindergartens as of the 2014-2015 academic year. The working group of the study consists of six kindergarten principals who have experienced the dual education practice as teachers or principals for at least five years. Easily accessible sampling was used as the sampling method in the study. The purpose of the interviews with kindergarten principals in the study is to determine their views on the dual education practice. Participation in the research is on a voluntary basis. For this purpose one semi-structured interview form was used as data collection tool. Content analysis steps were followed in the analysis of the data. Six themes were revealed as a result of the analysis. These; the effect of dual education application on kindergarten principals, its effect on teachers, effects on families, effects on auxiliary staff, effects on children and general evaluation. As a result of the research; the workload on kindergarten principals has increased, negative change in the parent profile in terms of education level, a reduction in the school budget as a result of the reduction of student fees, the number of auxiliary staff was reduced due to limited budgetary possibilities and therefore there were disruptions in school cleaning. On the other hand, teachers are pleased with the shortening of their working hours, working mothers had to send their children to private schools as a result of the practice, and for this reason, the number of students has decreased in some of the schools, It has been determined that the number of students has increased in some of the schools as a result of the reduction of school fees. As a result of the research; Providing full-time education option in schools located in more central regions in order to eliminate the victimization of working mothers as a result of dual training practice, It has been determined that there are positive factors such as providing children with a healthy, balanced and regular eating habit and the school budget being sufficient in terms of auxiliary staff expenses and other needs of the school in the full-time education practice. It has been determined that the dual training practice needs improvement. It may be suggested that regulations be made to increase the number of administrative and auxiliary staff in schools.